

OTSUS

Vaidlustusaja number	33-25/286368
Otsuse kuupäev	11.03.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	EKT Teed OÜ vaidlustus Haabersti Linnaosa Valitsuse riigihankes „Haabersti linnaosa täiendavad hooldustööd 2024-2027“ (viitenumber 286368) EKT Teed OÜ pakkumuse tagasilükkamise, EKT Teed OÜ kvalifitseerimata jätmise ja kõrvaldamise ning Floratum OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, EKT Teed OÜ, esindaja vandeadvokaat Helena Noot Hankija, Haabersti Linnaosa Valitsus, esindajad Anna Levandi ja Britt Kärbis
Vaidlustuse läbivaatamine	Kolmas isik, Floratum OÜ, esindaja Kristi Arak Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja § 198 lg 1 alusel

1. **Rahuldada vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Haabersti Linnaosa Valitsuse otsused EKT Teed OÜ pakkumuse tagasilükkamise, tema kvalifitseerimise ja kõrvaldamise kohta ning Floratum OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.**
2. **Mõista Haabersti Linnaosa Valitsuselt EKT Teed OÜ kasuks välja tasutud riigilõiv 1280 eurot ja lepingulise esindaja kulud 2850 eurot (käibemaksuta).**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 23.12.2024 avaldas Haabersti Linnaosa Valitsus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris

avatud hankemenetlusega läbiviidava riigihanke „Haabersti linnaosa täiendavad hooldustööd 2024-2027“ (viitenumber 286368) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumuse 11 pakkujat, sh EKT Teed OÜ ja Floratum OÜ.

2. 04.02.2025 otsustega lükkas Hankija EKT Teed OÜ pakkumuse tagasi, jättis kvalifitseerimata ja kõrvaldas EKT Teed OÜ ning tunnistas edukaks Floratum OÜ pakkumuse.

3. 14.02.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) EKT Teed OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise, Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise ja kõrvaldamise ning Floratum OÜ (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumuse edukaks tunnistamise otsuste kehtetuks tunnistamiseks.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 21.02.2025 kirjaga nr 12.2-10/33 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 27.02.2025 ja neile vastamiseks 04.03.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud mõlemaks tähtpäevaks esitatid täiendava seisukoha nii Vaidlustaja kui ka Hankija ning menetluskulude nimekirja Vaidlustaja.

Vaidlustusmenetlusse Kolmanda isikuna kaasatud Floratum OÜ sisulist seisukohta vaidlustuse kohta ei esitanud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **EKT Teed OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Vaidlustajale jääb arusaamatuks, millises järjekorras on otsused tehtud, aga arvestades, et vastavusotsuses on erinevalt teistest otsustest hinnatud kõiki pakkumusi, on Hankija eelduslikult teinud esmalt vastavusotsuse ja seejärel teised otsused. Kui Hankija leidis, et Vaidlustaja pakkumus tuleb tunnistada mittevastavaks, jääb arusaamatuks, miks on Hankija seejärel teinud ka järgnevad otsused Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmiseks ja kõrvaldamiseks.

5.2. Hankija etteheited Vaidlustaja pakkumusele

5.2.1. Hankija väitel ei vasta Vaidlustaja tehnika nõuetele: *Maksimaalselt oleme kõnniteede hoolduse planeerinud kuni 1,4 m laiusele tehnikale ja osaliselt käsitsi puhastusega. NB! Kõnniteed osaliselt ehitatud välja koos laudisega, mis peab jääma puhastamata, et vältida vigastusi. Laudise laius on kuni 1,3m, asfaltkattega kõnnitee laius kuni 1,8m. Pakutud tehnika laiuseks on 2,55m.*

Hankija viitab RHAD-i osaks olevale töövõtulepingu projektile (edaspidi Projekt), mille p 6.4 näeb ette, et kõnniteede hooldus on planeeritud kuni 1,4m laiusele tehnikale ja osaliselt käsitsi puhastamisele. Seejärel märgib Hankija, et pakutud tehnika laiuseks on 2,55m ehk heidab ette, et Vaidlustaja kasutatav tehnika on laiem kui Projekti p 6.4 ette näeb.

Esiteks on oluline, et vastavalt RHAD-ile peavad täitjal olema sõidukid olemas hankelepingu alguseks ja nende masinate kirjeldus ja asendusmasinate kasutamise võimaluste selgitus tuleb esitada Hankijale teenuse osutamise kavas alles enne lepingu sõlmimist.

Teiseks on Hankija väide ebaõige. RHAD ei näe ette nõudeid tehnikale.

5.2.2. Nõudeid kasutatavale tehnikale on võimalik tuletada üksnes Projektist.

Projekti p-i 3.2.1 järgi: *Täitja osutab teenust vastavalt lepingus ja õigusaktides sätestatud tingimustele, kasutades teenuse parimaks osutamiseks täitja poolt koostatud teenuse osutamise*

kavas nimetatud meetmeid, tehnikat ja seadmeid.

Projekti p-i 4.3 järgi: *Täitja poolt teenuse osutamiseks kasutatavatest N-kategooria sõidukitest vähemalt 70% peavad vastama vähemalt Euro IV heitkoguste piirväärtuste nõuetele, teenuse osutamiseks kasutatavatest T ja LM kategooria masinatest vähemalt 70% peavad olema toodetud peale 1. oktoobrit 2009. Nõuetele vastavad sõidukid ja masinad peavad olema olemas olema hiljemalt lepingu alguskuupäevaks.*

Projekti p 4.25, eeskätt selle alapunktid 4.25.1 ja 4.25.2, näevad ette veel üldised nõuded sellele, millised sõidukid peavad olema või milliste sõidukite rentimise võimalus peab olema lepingu täitjal.

Hankemenetluse käigus esitati 17.01.2025 küsimus seoses Projekti p-is 3.2.1 viidatud teenuse osutamise kava esitamisega (pakkuja tahtis teada, kas ta saab õigesti aru, et Projekti p-is 3.2.1 märgitud kava tuleb esitada lepingu sõlmimiseks), millele Hankija vastas 21.01.2025 jaatavalt, täpsustades: *Kavana käsitleme lühi kokkuvõtet kus nimetab pakkuja: Seadme, mida teenuse osutamisel kasutatakse. Lisatakse seadme asukoht, kus kohast ta Haaberstisse sõidab /sõitma hakkab ning selleks kuluv orienteeruv aeg. Samuti tema töökiiruse vahemik teenuse osutamisel (mitte ajada segamini transpordikiirusega eks?). Tööseadme / masina täismass, teljekoormus ja masina laius. Masina tootlikus m²/h. Masina saha laius ja sahatüüp (nt liblik, tiib vmt), mis äärega see sahk on (kummi, metall). Kas on ehk olemas ka hammas või kammtera?*

Mis masinad võiksid olla asenduseks, kui pakkuja pakutav põhimasin läheb katki.

Seega nähtub Projektist ja Hankija selgitustest, et:

- Projekt näeb ette üksnes üldised nõuded kasutatavale tehnikale/masinatele;
- kasutatavate tehnika ja seadmete kirjeldus tuleb esitada Hankijale teenuse osutamise kavas;
- teenuse osutamise kava ei esitata koos pakkumusega, vaid selle esitab edukas pakkuja Hankijale enne lepingu sõlmimist;
- sõidukid ja masinad peavad olema olemas olema lepingu alguskuupäeval, mitte pakkumuse esitamise ajal.

5.2.3. Vaidlustaja pakkumusega esitatud sõidukid ei ole vastuolus RHAD-iga.

5.2.3.1. Vaidlustaja töi eeltoodust hoolimata oma pakkumuses välja kahe sõiduki andmed – ühe tänavahoolduse sõiduki ja ühe traktori kõnniteede hoolduseks. Traktori puhul on dokumendis märgitud ekslikult registreerimisnumbri lõppu TH, mis oleks pidanud olema hoopis TB, aga tegemist on ilmselge kirjaveaga, kuivõrd TH masinate puhul on tegemist haagistega, millega ei saakski teehooldust teostada ja hoopis TB on registrinumbril lühend, mis tähistab traktorit. Sõidukite laiuseid ei ole Vaidlustaja pakkumusega esitanudki, mistõttu jääb Hankija sellekohane põhjendus arusaamatuks. Liiatigi on antud traktori laius oluliselt väiksem kui Hankija väidetud 2,55m. Kuivõrd RHAD ei näe ette spetsiifilisemaid nõudeid sõidukitele, sh polnud tegelikult ka kohustust koos pakkumusega esitada tehnika nimekirja, siis ei olnud pakkujal kohustust esitada Hankijale ka sõidukite laiuseid. Masinate informatsioon esitatakse eduka pakkuja poolt teenuse osutamise kavaga enne lepingu sõlmimist.

5.2.3.2. Hankijal on RHS § 114 lg-st 2 tulenevalt kohustus rakendada pakkumuse vastavuse hindamisel ka kaalutusõigust. Isegi kui pakkuja oleks olnud kohustatud esitama pakkumusega sõidukite informatsiooni ja Hankija peaks vajalikuks kontrollida sõidukite mõõtmeid juba vastavuse hindamisel, peaks Hankija rakendama kaalutusõigust ja vajadusel küsima pakkujalt selgitusi. Antud juhul ei ole Hankija esitanud ühtegi täpsustavat küsimust Vaidlustaja pakkumuse kohta ja on sellega jätnud kaalutusõiguse täielikult teostamata.

5.3. Kvalifitseerimise ja kõrvaldamise otsused on täielikult põhjendamata ja õigusvastased, kuna arusaamatu on põhjus, miks Hankija need tegi, aga ka õiguslik alus.

Hankija otsuse Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamiseks vaidlustab Vaidlustaja lähtudes hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest.

5.4 27.02.2025 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.4.1. 26.02.2025 vastusega Hankija taotlusele hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmiseks esitas Vaidlustaja täiendava tõendi ja selgitused, millest nähtub, et Vaidlustaja poolt kasutatava sõiduki laiuseks ei ole 1,522m nagu nähtub Transpordiameti sõiduki taustakontrollist, mis kajastab hoopis sõiduki ees oleva esisaha laiust, vaid hoopis 1,31m.

5.4.2. RHAD ei näe ette pakkujatele kohustust esitada nimekirja masinatest koos pakkumusega ega tõendada pakkumuse esitamise ajal masinate mõõtmeid.

Vaidlustaja ei vaidle vastu Hankija seisukohale, et Projekti p-is 6.4 on viidatud, et kõnniteede puhastus on planeeritud 1,4m laiusele tehnikale ja käsitsi puhastusele ning töövõtuleping on osaks RHAD-ist. Samas ei näe Projekt ega ükski teine RHAD-i osaks olev dokument ette pakkujatele kohustust koos pakkumusega esitada masinate nimekiri koos masinate mõõtmega. RHAD-ist nähtub, et mistahes tehnika peab olemas olema hankelepingu sõlmimise ajaks.

5.4.3. Vaidlustajal on kahtlus, et Hankija on kohelnud pakkujaid ebavõrdsetl.

5.5. 04.03.2025 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.5.1. Hankija pole toonud välja, kuidas on Vaidlustaja pakkumus RHAD-ile mittevastav. Hankija rõhutab jätkuvalt Projektis märgitud lauset, et kõnniteede hooldus on planeeritud kuni 1,4m laiusele tehnikale ja osaliselt käsitsi puhastusega. Hankija ei ole aga vastuses ega üheski täiendavas seisukohas toonud välja, kus on RHAD-is sätestatud nõue, et pakkujad peavad koos pakkumusega esitama tehnika nimekirja koos tehnika mõõtmega. Sellist nõuet RHAD-is ei ole.

5.5.2. Hankija on asunud peale pakkumuste esitamist tuletama täiendavaid nõudeid pakkumusele, mida RHAD-is sätestatud ei ole, ja tunnistanud Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks ja jätnud Vaidlustaja hankemenetlusest kõrvale olukorras, kus RHAD sõnaselgelt sellist nõuet ette ei näe.

5.5.3. Hankija esitatud tõendid ja selgitused kinnitavad, et Hankija on rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet

Hankija esitas 27.02.2025 kaks seisukohta koos tõenditega: esimese seoses Hankija taotlusega saada luba hankelepingu sõlmimiseks ja hiljem ka täiendava seisukoha. Uute tõenditena on Hankija esitanud oma teise seisukoha lisana 3 Avantirent OÜ kinnituskirja, kõik ülejäänud dokumendid on ka varem esitatud. See kinnitus on üldsõnaline ja ei anna Hankijale üldse informatsiooni kasutatavate sõidukite kohta ning teiseks on seal kirjas, et Avantirent OÜ on nõus rentima pakkujale alla 1,5m laiuseid masinaid, mis ei tähenda aga, et sõidukid on maksimaalselt 1,4m laiad.

Hankija tunnistas Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks, kuna pakkumuses oli tehtud täheveiga (5187TB asemel oli märgitud sõiduk 5187TH), Hankija ei andnud Vaidlustajale mistahes võimalust kirjaviga parandada ega esitada täiendavaid selgitusi sõiduki mõõtmete kohta. Samas Kolmanda isiku pakkumuses ei olnud toodud välja ühegi sõiduki andmeid, et Hankijal oleks võimalik nende parameetreid kontrollida ning isegi kinnituskirjast ei nähtu, et tegu oleks maksimaalselt 1,4m laiuste sõidukitega. Seejärel andis aga Hankija hankevälisele isikule (Avantirent OÜ) sisuliselt võimaluse veel Kolmanda isiku pakkumust muuta, täiendades seda kasutatava tehnika andmetega. Sealjuures nähtub, et pakutav sõiduk on registreeritud alles 22.01.2025 seisuga ehk peale Avantirent OÜ poolt kinnituse allkirjastamist.

6. Hankija, **Haabersti Linnaosa Valitsus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsus

6.1.1. Riigihanke alusdokumendid on kogum dokumente, sh hankemenetluse eesmärgiks oleva parima pakkujaga sõlmitava lepingu projekt (RHS § 77).

RHAD-iks oleva Projekti kohaselt soetatakse Riigihanke korras teenust kuni 1,4m laiuse tehnikaga, laudisteedele laiusega 1,3m ja asfaltkattega teedele laiusega kuni 1,8m.

6.1.2. Vaidlustaja esitas tähtjaks pakkumuse teenuse osutamisel kasutatavate seadmete ja tehnilise varustuse nimekirjas 2 sõidukit:

1) reg nr 879 FHL (2021) SCANIA P450 (26000 t) ja

2) reg nr 5187 TH (2019) ERT E16 (21000 t).

Transpordiameti sõidukiregistrist nähtavatest andemetest (nn taustakontroll) ilmneb, et pakutud tehnika laius on: 879FHL SCANIA puhul 2550 mm, ehk 2,55m ja ERT E16 puhul 2550mm, ehk 2,55m.

6.1.3. Vaidlustaja on selgitanud, et eksis seadmete ja tehnilise varustuse nimekirjas tähega ja tegelikult pakkus seadet, ilmselt mõeldakse reg nr 5187TB (KUBOTA ST401). Kuid ka sellisel juhul nähtub Transpordiameti sõidukiregistrist andemetest, et tehnika laius on 1522mm, ehk 1,522m.

Kuna Projektis on selgelt sõnastatud, et kõnniteede hooldus on planeerinud kuni 1,4m laiusele tehnikale (ja osaliselt käsitsi puhastus), siis ei kvalifitseeruks Vaidlustaja pakutava tehnikaga ka juhul, kui arvestada, et tähtjaks esitatud tehnika ja seadmete nimekirja on sattunud ilmne eksimus.

6.1.4. Vaidlustaja pakkumus tunnistati mittevastavaks põhjendatult.

Ainetu on etteheide, et Hankija kohaldas Vaidlustaja pakkumuse tingimusi, millest Vaidlustaja ei olnud ega saanud olla enne pakkumuse esitamist teadlik.

Kuna Projektist ja selle lisadest ilmneb, et hooldust vajavate kõnniteede eripära (asfalteeritud kõnnitee kombinatsioonis laudisteedega) seab piirangu teehoolduseks kasutatava tehnikalaaiusele ning sobivaks peetakse kuni 1,4m laiust tehnikat (tagamaks laudistee säilivus), siis on võimalik kaaluda pakkumiste vahel, mille laius on kuni 1,4m. Vaidlustaja pakutud tehnika puhul võib kaasneda laudisteede rikkumine või selle ilmne risk.

Alusetu on Hankijale ette heita eesmärgipäratu kaalutluse teostamata jätmist, kuna kaalutlusõiguse teostamine ei saa olla vajalik, kui alternatiiviks on oht kahju tekitamiseks.

6.1.5. Vaidlustaja on meelevaldselt asunud seisukohale, et RHAD-i osaks oleva dokumendid on erineva tähtsusega. RHAD vastavustingimuste lõigus „Pakkumuste esitamine“ on toodud: *Pakkumuse esitamisega kinnitab pakkuja kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimuste ülevõtmist. Tingimusliku pakkumuse esitamine ei ole lubatud.* Mõõduka süvenemise juures ei saanud jääda pakkujatele tähelepanuta Projekti p-is 6.4 toodud nõue teenuse osutamise tehnikale ja kirjeldusele, millistes oludes teenust nõutud tehnikaga tuleb osutada.

Pakkumistest, mida oli 11, tunnistati vastavaks kolm. Seega olid nõuded teenuse osutamisel kasutatavale tehnikale pakkujatele arusaadavad.

6.1.6. Tingimusi teenusele, sh teenuse osutamisel kasutatavale tehnikale, ei saa pidada ebamõistlikuks ega otsituks, sest kitsad teed on objektiivne paratamatus.

Ainetu on etteheide, et nõuded tehnikale olid toodud Projektis. Lepinguga võtab pakkuja endale edukaks tunnistamise korral siduvad kohustused ning Projekt on osa RHAD-ist.

6.1.7. Vaidlustaja käsitleb vaidlustuses eksitavalt teenuse osutamise kava.

Teenuse osutamise kava on Riigihanke võitja koostatud ja tellijaga kooskõlastatav dokument selle kohta, kuidas teenust parimal moel teostada (ka seonduvalt kasutatava tehnikalaaiuse ja seadmetega). Teenuse osutamise kavas ei määratleta esmakordselt teenuse osutaja tehnilist

võimekust ning töödel kasutatavaid seadmeid ja tehnikat.

6.2. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus

Kolmas isik pakkus sobivat tehnikat ja teenuse hind oli teistega võrreldes kõige soodsam: 9098 (km-ta) ja 11 099,56 (km-ga).

6.3. Vaidlustaja kõrvaldamise ja kvalifitseerimata jätmise otsustused

Vaidlustaja pakkumus tunnistati mittevastavaks a kooskõlas RHS-i nõuetega.

Vaidlustaja mitte kvalifitseerimise ja hankemenetlusest kõrvaldamise otsused on registris ekslikult aktiveeritud toimingud, mis oma olemuselt – peale Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks tunnistamist ja pakkumuse tagasilükkamist – Vaidlustaja staatust hankemenetluses ei muuda.

6.4. Hankija esitas 27.02 ja 04.03.2025 täiendavad seisukohad.

6.4.1. Projekt on RHAD ja Projekti lisa 2 Mahutabel sisaldab töö kirjeldust. Pakkujat kinnitab pakkumuse esitamisega kõigi RHAD-is esitatud tingimuste ülevõtmist.

6.4.2. Vaidlustaja seisukohad on eksitavad küsimuses, mis puudutavad Vaidlustaja väiteid tema pakkumuse vastavusest. Pidevalt leiab käsitlemist Vaidlustaja pakkumuses esitamata ja nimetamata (kuigi sobivamate mõõtmetega) seade (KUBOTA ST401). Vaidlustaja rajab sellele asjaolule vaidlustuse tema pakkumise mittevastavaks tunnistamisest kui ka kaalutluseõiguse teostamata jätmisest selle seadmega pakkumise hindamisel. Tegemist on fiktsiooniga.

6.4.3. Vaidlust ei ole, et Vaidlustaja pakkumuses nimetati töödeks kasutatavat 2 sõidukit: 879FHL SCANIA ja 5187TH ERT E16, millest mõlema laius on 2,55m ja mis kumbki ei vastanud Projektis tehnikale esitatud nõuetele (kõnniteede talihooldus). Seega ei vastanud pakkumus RHAD-is toodud nõudele sõidukite parameetrite osas.

6.4.4. Kuivõrd vastavustingimustes oli välja toodud, et pakkumuse esitaja seob end Projektis toodud nõuete ja tingimustega, oli selge, et teenusele esitatavad nõuded ja tingimused tulenevad Projektist. Ebaotstarbekas ja dubleeriv oleks Projektist punktide kaupa teha väljanappeid teenusele seatavatest (sh tehnikale esitatavatest) nõuetest eraldi dokumendina eraldi pealkirjastatuna, kui niikuinii on töövõtulepingus sisalduv pakkuja siduv.

6.4.5. Otsitud ja eksitav on Vaidlustaja väide, et pakkujatele ei olnud pandud kohustust esitada nimekirja masinatest koos pakkumusega ega tõendada nende masinate mõõtmeid.

Projekti p-i 4.4 kohaselt: *Täitja lisab pakkumusele liikurmasina, puhastusseadme või puhastusauto registreerimistunnistuse, kui sõiduk on tema omanduses. Kui sõiduk on liisingus või renditav, siis kirjalik kokkulepe, rendileping või liisinguleping.* Seega sisaldas Projekt nii nõudeid masinate mõõtmetele kui kohustust esitada kasutatavate seadmete kohta registriandmeid.

6.4.6. Vaidlustaja lisas ainult kasutatavate sõidukite nimekirja ilma sõidukite registreerimistunnistusteta, mis on ka iseenesest puudus pakkumuses. Hankija eeldas, et tegemist on Vaidlustaja masinatega (rendilepingut ei esitatud). Hankija tegi ise taustakontrolli Transpordiameti sõidukiregistrist.

Vaidlustaja toob vaidlustuses esile otsitud ja eksitavaid käsitusi selmet tunnistada pealiskaudset tutvumist RHAD-iga.

6.4.7. Vaidlustaja heidab alusetult ette, et Hankija oleks pidanud pakkumuses esitatud kahest sõidukist ühe registreerimisnumbrit pidama ilmseks veaks ja tuletama selle asemele sobivama seadme.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse õiguspärasus

7.1. Hankija on Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükanud põhjusel, et *ettevõtja tehnika ei vasta nõuetele järgmise täpsustusega: Maksimaalselt oleme kõnniteede hoolduse planeerinud kuni 1,4 m laiusele tehnikale ja osaliselt käsitsi puhastusega. NB! Kõnniteed osaliselt ehitatud välja koos laudisega, mis peab jääma puhastamata, et vältida vigastusi. Laudise laius on kuni 1,3m, asfaltkattega kõnnitee laius kuni 1,8m. Pakutud tehnika laiuseks on 2,55m.*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse õiguspärasus sõltub antud juhul üksnes sellest, ka Hankija on RHAD-is kehtestanud (vastavus)tingimused hankelepingu täitmiseks kasutatava tehnika tehniliste näitajatega seoses, mille Vaidlustaja esitatud pakkumus ei vasta.

7.2. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija ei ole RHS § 101 lg 1 p-i 9 alusel kehtestanud pakkujale kvalifitseerimise tingimusi hankelepingu täitmiseks vajaliku tehnikaga seoses ega nõudnud andmeid *töövahendite, seadmete ja tehnilise varustuse olemasolu kohta või vastav kirjalik kokkulepe hankelepingu täitmiseks vajaliku tehnika omandamiseks või kasutusse võtmiseks.* Kui Hankija ei kehtestanud teenuse osutamiseks vajaliku tehnika nõudeid pakkuja kvalifitseerimise tingimusena, kuid soovis kontrollida teatud näitajatele vastava tehnika olemasolu millalgi enne hankelepingu sõlmimist, siis peavad vastavasisulised nõuded nähtuma mõnest Hankija koostatud dokumendist, milles on määratud konkreetse Riigihanke üksikasjad, nt Riigihanke tehnilisest kirjeldusest. Märkimisväärne on, et Riigihanke kohta Riigihangete registris avaldatud dokumentide hulgas sellise nime ja sisuga dokument tegelikult puudub, olemas on RHAD dokument nimega AD (Projekt). Märkimisväärne on, et Hankija ei ole RHAD Vastavustingimustes kehtestanud mingeid nõudeid tehnilise pakkumuse sisule ega vormile ja on punktis *Pakkumuse esitamine* kehtestanud vaid pakkumuse esitamise tagajärje: *Pakkumuse esitamisega kinnitab pakkuja kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimuste ülevõtmist. Tingimusliku pakkumuse esitamine ei ole lubatud.*

7.3. Hankija väidab vaidlustusmenetluses kokkuvõtlikult, et teenuse osutamiseks vajaliku tehnika kohta on nõuded esitatud Projekti p-is 6.4, Projekt on RHD ja RHS § 114 lg 1 alusel on Vaidlustaja pakkumuse vastavuse osas viidud läbi RHAD-ile vastavuse kontroll, mille käigus kontrolliti pakkumuse vastavust teenuse osutamiseks kasutatavate seadme osas Projektile. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga selles, et Projekt on osa RHAD-ist ja sellele ei vaidle vastu ka Vaidlustaja, kuid mitte igas RHAD-i dokumendis sätestatu ei ole käsitletav pakkumuse vastavustingimusena RHS § 114 lg-de 1 ja 2 mõttes ja veelgi enam - „Pakkumuse vastavust lepingutingimustele“ ei ole Hankija antud juhul Riigihankes pakkujatelt nõudnud.

7.4. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et isegi kui hankelepingu tingimused ja pakkumuse vastavustingimused on riigihanke menetluses tihedalt seotud, on tegemist kahe erineva mõistega: hankelepingu tingimused, mis sätestatakse reeglina hankelepingu projektis, on lepingu eelnõu, mis reguleerib lepingu täitmist pärast selle sõlmimist, samas kui pakkumuse vastavustingimused on nõuded, millele pakkumus peab vastama, et selle alusel saaks üldse hankelepingu sõlmimiseni jõuda. Seega lihtsustatult määrab hankelepingu projekt lepingu sisu, kuid pakkumuse vastavustingimused pakkumuse sisu. Asjakohatu ja riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega vastuolus on Hankija seisukoht, et tingimuste dubleerimine RHAD-is (Projektis ja vastavustingimustes) oleks ebaotstarbekas. Olukord, kus pakkumuse vastavustingimusi tuleb pakkujal endal otsida, sisustada ja tuvastada hankelepingu tingimustest, on vastuolus RHS § 3 p-iga 1 (hankija peab tegutsema riigihanke korraldamisel läbipaistvalt ja kontrollitavalt).

Seega vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pakkumuse tagasilükkamise RHS § 114 lg 2 esimese

lause alusel saab kaasa tuua üksnes pakkumuse mittevastavus nendele nõuetele, mis pidid olema RHAD-ist nähtuvalt täidetud juba pakkumuste esitamise tähtpäeval ja Projektis sätestatud hankelepingu tingimuste täitmist vastavustingimusena Hankija kontrollida ei saa (Hankijal ei oleks võimalik seda teha, kuna ühegi pakkuja puhul ei ole võimalik teha enne lepingu sõlmimist kindlaks, kas ja kuidas ta tulevikus lepingut täidab).

7.5. Isegi juhul, kui lahutada Projekti p-ides 4-10 (ja nende alapunktides) sätestatud teenuse osutamise tingimused hankelepingu tingimustest viisil, et käsitleda neid ka RHAD-is esitatud tehnilise kirjeldusena, ei ole õige Hankija väide, et Vaidlustaja tehnika ei vasta nõuetele, mis tulenevad Projekti p-ist 6.4.

Projekti p 6.4 on sõnastatud järgmiselt: *Maksimaalselt oleme kõnniteede hoolduse planeerinud kuni 1,4 m laiusele tehnikale ja osaliselt käsitsi puhastusega. NB! Kõnniteed osaliselt ehitatud välja koos laudisega, mis peab jääma puhastamata, et vältida vigastusi. Laudise laius on kuni 1,3m, asfaltkattega kõnnitee laius kuni 1,8m.*

Seega oma sisult sätestab Projekti p 6.4 üksnes nõuded Luccaranna kvartali kõnniteede hooldusele (pakkuja peab selle hoolduse planeerima kuni 1,4m laiuse tehnikaga ja osaliselt käsitsi), kuid punktis puudub igasugune nõue, et pakkujal peaks selliste mõõtmetega tehnika olema olemas juba pakkumuste esitamisel, rääkimata sellest, et pakkuja oleks pidanud Hankijale pakkumust esitades mingil viisil tõendama sellise 1,4m laiuse tehnika olemasolu või kasutusse võtmise võimalust.

7.6. Hankija seostab Projekti p-id 4.4 ja 6.4 ning väidab, et p 6.4 sisaldab nõudeid masinate mõõtmetele ja p 4.4 sisaldab kohustust esitada kasutatavate seadmete kohta registriandmeid. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Projekti p-is 4.4 esitatud nõue (*Täitja lisab pakkumusele liikurmasina, puhastusseadme või puhastusauto registreerimistunnistuse, kui sõiduk on tema omanduses. Kui sõiduk on liisingus või renditav, siis kirjalik kokkulepe, rendileping või liisinguleping*) on üldsõnaline nõue seondult ühe liikurmasina, puhastusseadme või puhastusauto pakkuja omanduses olemise või kasutusõiguse tõendamisega, st sisulist piisas Projekti p-i 4.4 tingimuse täitmiseks, kui pakkuja on pakkumusele lisanud ühe masina (*liikurmasina, puhastusseadme või puhastusauto*) kohta nõutavad andmed. Projekti p 4.4 ei kohusta pakkujat lisama pakkumusele kõikide teenuse osutamiseks kasutatavate seadmete registriandmeid, samuti ei ole alust väita, et see üks masin/seade/auto, mille kohta Projekti p-is 4.4 andmeid nõuti, on just see seade, mida pakkuja planeerib kasutada Projekti p-is 6.4 sätestatud kõnniteede hooldusel. Selliseid nõudeid ei saa Hankija tuletada ka tagantjärele. Veelgi enam – pakkujat ei tohi ka võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevalt jätta hankemenetlusest kõrvale sellise kohustuse täitmata jätmise tõttu, mis ei tulene sõnaselgelt selle menetlusega seotud dokumentidest (Euroopa Kohtu otsus C-309/18, p 20).

7.7. Hankija väide, et kuna 11-st pakkumusest tunnistati vastavaks kolm, siis *olid nõuded teenuse osutamisel kasutatavale tehnikale pakkujatele arusaadavad*, jääb vaidlustuskomisjonile arusaamatuks - kui 11-st pakkujast said RHAD-ist Hankijaga sama moodi aru vaid 3, so vähem kui 1/3 pakkujatest, siis jäid tingimused suuremale osale pakkujatest segaseks ja selliseid tingimusi ei saa Hankija pidada arusaadavateks. Vaidlustuskomisjon möönab, et Projekti p-is 4.4 nõutavad andmed teenuse osutamiseks kasutatava ühe masina/seadme/auto kohta ei anna Hankijale ilmselt erilist teavet selle kohta, kuidas pakkuja teenust osutada kavatseb, kuid segaste, mitmeti mõistetavate või ka Hankija eesmärgile mittevastavate RHAD-i tingimustega seotud tagajärgede eest ei vastuta pakkujad.

7.8. Vaidlustuskomisjon on seisukohal et vastavustingimustes nõutud kinnitusega *kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimuste ülevõtmise* kohta on mh hõlmatud ka Vaidlustaja kinnitus Projekti p-i 6.4 täitmiseks, et *oleme kõnniteede hoolduse planeerinud kuni 1,4 m laiusele tehnikale ja osaliselt käsitsi puhastusega*, aga ka nt kinnituse selle kohta, et: *Täitja*

8 (10)

tagab talviti puhastatavate teede seisundi vastavuse õigusaktides, lepingus ja selle lisades teedele ja teerajatistele kehtestatud seisunditasemetele, kõrgematele seisundinõuetele ja hooldustsükli aegadele (nt teostab vajadusel lume- ja libedusetõrjet, lumevedu jne) kooskõlas lepingu punktides 2. Riigikohus on otsuses asjas nr 3-19-1464, p-is 16, sedastanud, et kui seadus ei sätesta teisiti, võib hankija otsustada, kas ta usaldab pakkujate kinnitusi või nõuab vastavate asjaolude kindlakstegemiseks tõendeid. Praegusel juhul ei nõudnud hankija hankedokumendis koolitaja kinnituse esitamist. Seetõttu tuleb piisavaks pidada pakkuja kinnituse esitamist. Antud juhul on tegemist just sellise olukorraga, kuigi Hankija on asunud pärast pakkumuste esitamise tähtaja saabumist alusetult väitma, et on Projekti p-is 6.4 nõudnud kasutatava tehnika tehniliste näitajate kindlakstegemiseks tõendeid.

7.9. Lahendades vaidlust pakkumuse tagasilükkamise üle, tuleb tuvastada, kas riigihanke alusdokumentides on sätestatud tingimused, millele hankija pakkumuse tagasilükkamisel tugines, ning kui jah, siis kas asjaomane pakkumus nendele tingimustele vastab.

Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et RHAD-is (sh Projektis) puudus asjakohane vastavustingimus kõnniteede hoolduseks planeeritavale seadmele laiusega kuni 1,4m ja Hankija ei saanud Vaidlustaja pakkumust lükata tagasi põhjusel, et Vaidlustaja pakkumus selliste mõõtmetega seadme kohta andmeid ei sisalda, mistõttu Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta on vastuolus RHS § 114 lg 2 esimese lausega ja tuleb tunnistada kehtetuks.

7.10. Vaidlus sellest, kas Hankija pidi või ei pidanud aru saama, milline oli ühe Vaidlustaja pakkumuses esitatud tehnikaühiku registreerimisnumbri lõpp, ei mõjuta antud juhul enam vaidluse lõpptulemust ning selle suhtes ei pea võtma ammendavat seisukohta (Riigikohtu otsus asjas nr 3-20-1198, p 26).

8. Hankija otsuste Vaidlustaja kõrvaldamise ja kvalifitseerimata jätmise kohta õiguspärasus Riigihangete registrist nähtuvalt on Hankija ilmselt soovinud kontrollida pakkujate kvalifikatsiooni ja neil kõrvaldamise aluste puudumist enne pakkumuste vastavuse kontrollimist, sh on ta teinud seda kõikide pakkujate suhtes (pöördmenetluse kasutamisel kontrollitakse üksnes edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkujat). Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHAD-is ei ole esitatud kvalifitseerimise tingimusi seonduvalt kasutatava tehnikaga (p 7.2) ja arvestades ka asjaolu, et RHS § 95 lg-des 1 ja 4 kehtestatud kõrvaldamise alustest ükski ei anna Hankijale õigust kõrvaldada pakkujat põhjusel, et *tehnika ei vasta nõuetele* nagu nähtub Hankija praegustest otsusest, tuleb Hankija otsused Vaidlustaja kõrvaldamise ja kvalifitseerimata jätmise kohta tunnistada kehtetuks nende vastuolu tõttu RHS §-idega 95 ja 98, aga ka RHS § 3 p-iga 1 (need ei ole tehtud pakkujate kvalifitseerimist ja kõrvaldamist puudutavate RHS-i sätete alusel ja need ole läbipaistvad ja kontrollitavad).

9. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasus

Puudub vaidlus, et Vaidlustaja pakkumus on hindamise kriteeriumide kohaselt madalama maksumusega kui Kolmanda isiku pakkumus ja juhul, kui Hankija on Vaidlustaja pakkumuse õigusvastaselt tagasi lükanud, on võimalik, et Vaidlustaja pakkumus tuleks Kolmanda isiku pakkumuse asemel Riigihankes edukaks tunnistada. Seetõttu tuleb otsuste järgnevuse põhimõttest tulenevalt tunnistada kehtetuks ka Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.

10. Vaidlustusmenetluse kulud

Kuna vaidlustusmenetlus lõpeb RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse täieliku rahuldamisega, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

10.1. RHS § 198 lg 1 alusel kuulub Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele vaidlustuse

esitamisel tasutud riigilõiv 1280 eurot.

10.2. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 4560 eurot (käibemaksuta), 24 tunni õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 190 eurot (käibemaksuta). Hankija on vaidlustaja kuludele ka vastu vaielnud.

Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja materjalide mahukust silmas pidades on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud ülepaisutatud. Vaidlustusasi ei ole sisult keeruline ja materjalide maht ei ole suur, küll aga suurendas Vaidlustaja õigusabi vajadust Hankija taotlus hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmiseks. Vaidlustuskomisjoni hinnangul on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikud 15 tunni ulatuses ja tuleb välja mõista summas 2850 eurot käibemaksuta.

Hankija ja Kolmanda isiku kulud jäävad nende endi kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk